gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	: 28 maart 2023
Registratiekenmerk	: 202288921
Gemeentebladnr.	: 2023/22
Afdeling opsteller	: Maatschappelijke ontwikkeling
Naam opsteller	: Theo Peters
Bereikbaar onder	: +31455278665, theo.peters@brunssum.nl
Portefeuillehouder	: Merle Leusden, van
Raadsvergadering d.d.	: 9 mei 2023
Uiterlijke datum	: Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

Jaarstukken 2022 en de Programmabegroting 2024 e.v. van ISD BOL

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst ISD BOL.

Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2022 op 14 maart en de Programmabegroting ISD BOL 2024 e.v. op 13 maart 2023 ontvangen.

b. Huidige situatie/probleemstelling

ISD BOL Jaarstukken 2022

De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een verslag afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 8 weken, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 28 juni 2023.

Programmabegroting ISD BOL 2024 e.v.

Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 3 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken na toezending van de ontwerpbegroting hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 28 juni 2023 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2024 e.v..

In de jaarstukken 2022 ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van het boekjaar 2022. De jaarstukken betreffen: het jaarverslag 2022 en de jaarrekening 2022.
In de begroting 2024 e.v. wordt met name op financieel terrein vooruit gekeken naar 2024 en verder.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken?

Kennis te nemen van de ISD BOL Jaarstukken 2022 en de Programmabegroting 2024 e.v. en ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven.

b. Kaders

1. eerdere besluitvorming (Bbv nr.)

gemeente Brunssum

Niet aan de orde.

2. traject tot dusverre
   - De Jaarstukken 2022 en de Begroting 2024 zijn op 8 maart door het DB van ISD BOL besproken en doorgeleid naar het AB;
   - Op 22 maart zijn de jaarrekening en begroting door het AB van ISD BOL voorlopig vastgesteld en doorgeleid naar de gemeenten voor hun zienswijze.

3. Rol/ bevoegdheden college van B en W
   Het college van B en W adviseert de gemeenteraad bij het afgeven van een zienswijze of het indienen van bezwaar bij het AB van ISD BOL.

4. algemene beleidskaders (landelijk/ provinciaal/ lokaal)
   - Participatiewet;
   - Gemeentewet;
   - Wet gemeenschappelijke regelingen;
   - Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL.

5. past het voorstel in de strategische visie/ relatie met programmabegroting en uitvoeringsagenda?
   Ja.

6. relatie met programmabegroting/ financiële gevolgen

Onderstaand worden de voorgelegde financiële stukken van ISD BOL vertaald naar de financiële positie van Gemeente Brunssum.

ISD BOL Jaarstukken 2022

Onderstaand worden de Jaarstukken 2022 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Jaarstukken 2022	Eigen begroting	Saldo
Werkdeel ISD BOL	€ 676.763	€ 700.021	+ € 23.258
Kinderopvang	€ 79.729	€ 106.500	+ € 26.771
Ink.deel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 10.460.834	€ 10.978.942	+ € 518.108
Bedrijfsvoering	€ 2.881.613	€ 3.154.046	+ € 272.433
MER/Rechtmatigheidstoetsing	€ 11.581	€ 38.875	+ € 27.294
Maatschappelijke participatie	€ 1.113.994	€ 1.059.000	- € 54.994
Subtotaal	**€ 15.224.514**	**€ 16.037.384**	**+ € 812.870**

**Bovenstaande cijfers komen niet één op één overeen met de cijfers opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening 2022, doordat er sprake is van een andere indeling/clustering van onderdelen.*

· *Werkdeel ISD BOL*

Van het Participatiebudget dat de gemeente Brunssum beschikbaar heeft was €700.021 geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en gold tevens als budgetplafond. In 2022 was er sprake van onderuitputting.

· *Kinderopvang*

Eerder werd bij de 2e berap 2022 van ISD BOL aangegeven dat de verwachting was dat het beroep op kinderopvangplekken met een Sociaal Medische Indicatie in 2022 fors zou toenemen. Daarom heeft de gemeente in haar eigen begroting €106.500 opgenomen voor kinderopvang bij ISD BOL. Uiteindelijk bedraagt de afrekening over 2022 €79.729, derhalve een overschot van €26.771.

· *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*

De definitieve beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2022 bedraagt uiteindelijk €10.652.051.

gemeente Brunssum

Nu het boekjaar 2022 is afgerond, verantwoord ISD BOL €10.460.834 totaal aan uitkeringslasten Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Het rijksbudget is daarmee voldoende om de uitkeringslasten te kunnen dekken.

In onze begroting is uitgegaan van een bedrag ad €10.978.942 aan uitgaven, zodat €518.108 aan overschot wordt gerealiseerd.

· *Bedrijfsvoering*

De bedrijfsvoeringskosten zijn in 2022 uitgekomen op €2.881.613. Het budget in de gemeentelijke begroting bedraagt €3.154.046. Hierdoor ontstaat er een overschot ad. €272.433, voornamelijk veroorzaakt doordat het budget voor inhuur van uitzendkrachten nauwelijks is aangesproken en de salarisbaten hoger waren dan geraamd.

Daarnaast drukt de 'rechtmatigheidstoetsing' op de bedrijfsvoeringskosten. ISD BOL heeft ook in 2022 een extern bureau ingehuurd voor onderzoek naar voorliggende voorzieningen.

· *Maatschappelijke participatie*

De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn hoger dan geraamd n.a.v. (bijgestelde) begroting. In 2022 bedroegen de daadwerkelijke uitgaven €1.113.994 waar wij in de gemeentelijke begroting uitgingen van € 1.059.000.

· *Subtotaal Jaarstukken 2022*

Het subtotaal van de jaarstukken 2022 valt vrij in het resultaat van gemeente Brunssum over 2022.

ISD BOL Programmabegroting 2024 e.v.

Onderstaand wordt de Programmabegroting 2024 e.v. van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Begroting 2024	Eigen begroting	Saldo
Werkdeel ISD BOL	€ 632.395	€ 583.330	-/-€ 49.065
Kinderopvang	€ 81.000	€ 63.000	-/-€ 18.000
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW/Z	€ 11.301.020	€ 10.812.239	-/-€ 488.781
Bedrijfsvoering	€ 3.227.573	€ 2.947.631	-/-€ 279.942
Klanttevredenheidsonderzoek	€ 34.300	€ 29.798	-/-€ 4.502
Maatschappelijke participatie	€ 1.120.000	€ 1.059.000	-/-€ 61.000
Subtotaal	**€ 16.396.288**	**€ 15.494.998**	**-/-€ 901.290**

· *Werkdeel ISD BOL*

Het ministerie geeft aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af over de ontwikkeling van het Participatiebudget en het re-integratiebudget als onderdeel daarvan. Voor 2024 en de jaren daarna is de ISD BOL begroting daarom gebaseerd op gegevens uit de circulaire van september 2017 + mutaties circulaires re-integratie Rijkbudget Participatie Wet. Voor Brunssum wordt rekening gehouden met een re-integratiebudget ad. € 1.761500. Hiervan is €632.395 geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond.

· *Kinderopvang*

ISD BOL prognosticeert de lasten kinderopvang 2024 ad. € 81.000. Deze prognose zal worden meegenomen in de Brunssumse begroting 2024. In de Brunssumse primitieve begroting 2024 is vooralsnog een budget ad. € 63.000 opgenomen.

· *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*

Ook voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af.
Normaliter worden de bedragen vanaf 2024 gebaseerd op het voorlopig macrobudet 2023.
Echter in budget 2023 is de stijging van het wettelijk minimumloon (WML) van 10,15% nog niet meegenomen. Dit volgt pas in de vaststelling van het definitieve budget 2023. Van het ministerie van SZW is een inschatting gemaakt wat het macrobudget 2023 zal worden inclusief de WML-verhoging. Deze inschatting is verwerkt in deze begroting 2024-2027.

Het ministerie van SZW waarschuwt wel dat het gaat om een grove inschatting waardoor de budgetten zijn afgerond op duizendtallen.

ISD BOL houdt in de programmabegroting 2024 e.v. voor 2024 rekening met een BUIG-budget ad. €11.947.000 voor Brunssum.
Voor 2024 gaat ISD BOL uit van €11.301.020 aan uitkeringslasten. Indien deze prognose uitkomt en het Rijk houdt vast aan haar voorlopige beschikking, wordt er in 2024 een overschot van €645.980 gerealiseerd.
In hoeverre het macrobudget vanaf 2024 verder zal worden bijgesteld is thans nog niet in te schatten.
Vanaf 2017 is er geen separaat budget meer aanwezig in de gemeentelijke begroting om het eigen risico op de BUIG op te vangen.

- *Bedrijfsvoering*

De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL 2024 zijn begroot op €3.227.573. Dit is hoger dan het bedrag in onze eigen begroting is opgenomen.
Daarnaast wordt in 2024 een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd dat drukt op de bedrijfsvoeringskosten.

- *Maatschappelijke participatie*

De uitgaven voor maatschappelijke participatie worden voor 2024 geraamd op €1.120.000. In de gemeentelijke begroting staat vooralsnog een bedrag opgenomen van €1.059.000. Een tekort van €61.000.

- *Subtotaal Programmabegroting 2024 e.v. ISD BOL*

Het subtotaal van de programmabegroting 2024 e.v. zal worden verwerkt in de Brunssumse 1e Berap 2024 en begroting 2025.

c. Argumenten en overwegingen

In deze paragraaf zal voor de jaarstukken 2022 en de Begroting 2024 e.v. worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.

3.c.1. ISD BOL Jaarstukken 2022

Landelijke ontwikkelingen

Ruim twee jaar geleden stak het coronavirus de kop op, wereldwijd is het virus nog steeds niet volledig onder controle maar langzaam maar zeker verliest het zijn greep op de Nederlandse economie en samenleving.
Nadat de totale productie in 2020 door de coronapandemie was teruggelopen (-3,8%), herstelde die zich in 2021 weer tot 1,2% boven het niveau van 2019. Ook in de sterkst getroffen sectoren zoals cultuur, sport & recreatie en de horeca groeide de productie in 2021 sterk, maar deze bleef wel nog ver onder het niveau van voor de coronacrisis. Op 23 maart 2022 kwam er een einde aan de meeste beperkingen om de verspreiding van het coronavirus in te dammen.
In het laatste kwartaal van 2020 begonnen de eerste tekenen te komen dat er sprake was van krapte op de arbeidsmarkt, een krapte die zich alleen maar verder manifesteerde tot aan het derde kwartaal van 2022. Hierin zagen we een kleine kentering, voor het eerst na zeven kwartalen oplopende spanning werd de arbeidsmarkt iets minder krap.
Het snelle economisch herstel na de coronapandemie heeft nu plaatsgemaakt voor nieuwe economische onzekerheden door de oorlog in Oekraïne. Weliswaar hebben wij nog te maken met een groei van de werkgelegenheid en een zeer krappe arbeidsmarkt, aan de andere kant is er veel onzekerheid over de toekomst. Het consumentenvertrouwen is laag, er is een tekort aan grondstoffen en de inflatie loopt, mede door de oorlog in Oekraïne, op. Deze ontwikkelingen kunnen op den duur de arbeidsmarkt behoorlijk raken. Toch is de verwachting dat de krapte op de arbeidsmarkt, ondanks deze ontwikkelingen, blijft aanhouden. Personeelstekorten zullen een probleem blijven. Het is voor werkgevers alle hens aan dek om aan duurzame oplossingen voor de tekorten te (blijven) werken.

Regionale ontwikkelingen

De werkgelegenheid in de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg groeide, net als in 2021, ook in 2022. Toch ligt de werkgelegenheid nog altijd lager dan vóór corona. In 2019 telde Zuid-Limburg 271.400 werknemersbanen. Voor 2023 wordt rekening gehouden met een afname van het aantal banen met 800 naar 269.100.

Zuid-Limburg kent een relatief sterke vergrijzing van de bevolking hetgeen een dempend effect heeft op de ontwikkeling van de werkgelegenheid in sectoren als onderwijs, detailhandel en horeca. In Zuid-Limburg groeit in onderhavige periode de werkgelegenheid vooral in de uitzendbranche en in de sectoren horeca, specialistische zakelijke diensten en zorg & welzijn. De uitzendbranche werd hard getroffen door de coronacrisis, maar maakt nu weer een sterke groei door. Datzelfde geldt voor de horeca. Voor zowel de horeca als het uitzendwezen wordt echter verwacht dat de werkgelegenheid in 2023 nog onder het niveau van vóór corona (2019) zal blijven. Anderzijds, in de specialistische zakelijke dienstverlening en de sector zorg & welzijn wordt verwacht dat het aantal banen in 2023 hoger ligt dan vóór de coronacrisis (2019).

Ontwikkelingen ISD BOL
In 2021 was al sprake van een dalende lijn wat betreft de cliëntaantallen, deze lijn werd ook doorgezet in 2022. In de eerste helft van het jaar 2022 fluctueerden de cliëntaantallen nog wel eens, dan stegen ze, dan daalden ze. Vanaf juli 2022 werd er een sterk dalende lijn ingezet met als eindresultaat:

- Gemeente Brunssum: - 5,9%
- Gemeente Landgraaf: - 2,6%

In 2018 is voor de ontwikkeling van de aantallen bijstandspartijen, na afstemming met de gemeenten Brunssum en Landgraaf, gekozen voor een middellange termijn prognose. Het streven werd uitgesproken om over de jaren 2018 t/m 2022 een daling van het aantal bijstandspartijen te realiseren van 10%. Dat betekende per jaar een daling van 2% van de cliëntaantallen.
De doelstelling van ISD BOL om een daling van 2% per jaar van de cliëntaantallen te realiseren is ruimschoots gehaald. De doelstelling voor de middellange termijn is voor de gemeente Brunssum gehaald. Ten opzichte van 2018 is een daling gerealiseerd van 25,7%.

3.c.2. Programmabegroting 2024 e.v.

Omvang van het budget BUIG
Normaliter worden de bedragen vanaf 2024 gebaseerd op het voorlopig macrobudet 2023. Echter in budget 2023 is de stijging van het wettelijk minimumloon (WML) van 10,15% nog niet meegenomen. Dit volgt pas in de vaststelling van het definitieve budget 2023. Van het ministerie van SZW is een inschatting gemaakt wat het macrobudget 2023 zal worden inclusief de WML-verhoging. Deze inschatting is verwerkt in deze begroting 2024-2027. Het ministerie van SZW waarschuwt wel dat het gaat om een grove inschatting waardoor de budgetten zijn afgerond op duizendtallen.

Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af. Voor 2024 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIG budget 2023 (plus in dit geval vorenstaande stijging van 10,15%).

Klantaantallen
In het meerjarenbeleidsplan 2018-2022 van ISD BOL werd er van uit gegaan dat het cliëntenbestand in deze 5 jaar met 10% zou gaan afnemen, dus met zo'n 2% per jaar.
Deze doelstelling is voor de gemeente Brunssum al in het eerste jaar bereikt. De doelstelling van een afname van jaarlijks 2% blijft voor de gemeente Brunssum echter staan!

Voor de periode 2023-2026 blijft de doelstelling van een jaarlijkse afname van 2% staan voor de keten (Betere Buren, WSP Parkstad en ISD BOL) en daarmee ook voor ISD BOL. Afname van het cliëntenbestand wordt namelijk niet alleen bereikt middels re-integratie, maar ook door het voorkomen van instroom en niet-beïnvloedbare factoren, zoals verhuizing en het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

Voor de begroting 2024 wordt dus uitgegaan van een daling van de cliëntaantallen van 2%.
Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

gemeente Brunssum

Brunssum	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
PW	-5,9%	-2,00%	-2,00%	-2,00%	-2,00%	-
Absoluut	626	614	602	590	579	579

Maatschappelijke participatie
De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2024-2027 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van openeindregelingen.

Bedrijfsvoering
ISD BOL houdt haar uitgaven scherp in de gaten. Ook stelt men zich voortdurend de vraag of een uitgave noodzakelijk of nuttig is. Tevens zoekt men continu naar manieren om hun bedrijfsvoering efficiënter en daarmee goedkoper uit te kunnen voeren.
Het streven daarbij is om onder het niveau van de (bijgestelde) begrotingen te blijven om daarmee de financiële last voor de deelnemende gemeenten zo laag mogelijk te houden.

d. Opties en keuze
In feite zijn er 3 opties:

1. Bezwaar maken bij het AB van ISD BOL;
2. Geen bezwaar maken en een zienswijze afgeven;
3. Geen bezwaar maken en geen zienswijze afgeven.

Het college adviseert de raad om geen bezwaar te maken en bijgaande zienswijze af te geven (optie 2).
Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk is om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 9 mei 2023 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 28 juni 2023.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

gemeente Brunssum

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2023/22
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202288921

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2023/22;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 maart 2023, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling ;

Besluit:

1. kennis te hebben genomen van de Jaarstukken 2022 en de Programmabegroting 2024 e.v. van ISD BOL;
2. ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 9 mei 2023

De Raad vernoemd,

Voorzitter

Griffier